

RIKSDAGENS PROTOKOLL

Nr 6

ANDRA KAMMAREN

1970

10—13 februari

Debatter m. m.

Tisdagen den 10 februari

	Sid.
Interpellation av herr Oskarson (m) ang. ersättning till polisman för skada vållad av rymling	3
Meddelande om enkla frågor av:	
herr Andersson i Örebro (fp) ang. anställds förmånsrätt för lönefordran vid konkurs	3
herr Åsling (cp) ang. projekterad verkstadsbyggnad för statens järnvägar	4

Onsdagen den 11 februari

Meddelande ang. arbetsplenium onsdagen den 18 februari	4
Interpellation av herr Åsling (cp) ang. distriktsveterinärorganisationen	5
Meddelande om enkla frågor av:	
herr Eriksson i Bäckmora (cp) ang. nedsättning av TV-licensen inom icke utbyggt TV 2-område	6
herr Lothigius (m) ang. rätten att delta i s. k. värnpliktsriksdag	6

Torsdagen den 12 februari

Svar på frågor av:	
herr Sjöholm (fp) ang. beskattningen av makar	6
herr Sjöholm (fp) ang. rekryteringen av taxeringsnämndsordförande och kronoombud	8
herr Enskog (fp) ang. deklarationsblanketternas utformning	9
herr Fridolfsson i Stockholm (m) ang. en översyn av lagen om kollektivavtal	10

	Sid.
fru Marklund (vpk) ang. utflyttningen från Norrbotten.....	12
herr Clarkson (m) ang. lagstiftning mot ekonomiskt förtal.....	14
herr Wachtmeister (m) ang. utnyttjandet av minderåriga i utrikespolitisk agitation.....	15
Meddelande om enkla frågor av:	
herr Elmstedt (cp) ang. väntlokaler för resande med landsvägsbuss	17
herr Hedin (m) ang. ekonomiska garantier till yrkesfisket.....	17
herr Börjesson i Falköping (cp) ang. ordningen för utseende av offentlig försvarare.....	17
herr Wennerfors (m) ang. informationen till grundskolans personal om den nya läroplanen	17
herr Wennerfors (m) ang. tidpunkten för framläggande av proposition beträffande mellanskolans ledning.....	17

Fredagen den 13 februari

Meddelande om enkla frågor av:	
fru Kristensson (m) ang. kvinnlig personals befälsrätt inom krigsmakten.....	19
fru Nettelbrandt (fp) ang. offentlig redovisning av material rörande den aviserade skattereformen.....	19
fru Anér (fp) ang. det ekonomiska stödet till flyktingar som beviljas asyl i Sverige.....	19

Samtliga avgjorda ärenden

Onsdagen den 11 februari

<i>Bankouts-kottets</i> utlåtande nr 4, ang. verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning.....	4
— nr 5, ang. verkställd granskning av riksdagens lönedelegations verksamhet under år 1969.....	4
<i>Första lagutskottets</i> utlåtande nr 1, i anledning av verkställd granskning av riksdagens ombudsmäns ämbetsförvaltning.....	4

Tisdagen den 10 februari

Kl. 16.00

§ 1

Föredrogs, men bordlades åter bankoutskottets utlåtanden nr 4 och 5 samt första lagutskottets utlåtande nr 1.

§ 2

Föredrogs den av herr *Hedlund* (cp) vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till hans excellens herr statsministern angående en plan för åtgärder mot den ökade brottsligheten.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 3

Interpellation ang. ersättning till polisman för skada vållad av rymling

Ordet lämnades på begäran till

Herr **OSKARSON** (m), som yttrade:

Herr talman! Sedan lång tid tillbaka utgår ersättning av statsmedel för skador vållade av vissa rymlingar. Bestämmelserna om i vilka fall ersättning skall utgå och hur handläggningen skall ske finns intagna i Kungl. Maj:ts brev till socialstyrelsen den 25 maj 1967 (SFS nr 219). Någon begränsning i ersättningsrätten till vissa personer finns inte intagna i brevet, vilket bör innebära att ersättning skall utgå även till polisman som i sin tjänsteutövning skadats vid omhändertagande av rymling.

Under senare år har emellertid någon ersättning till skadade polismän inte utbetalats. Enligt vad jag inhämtat ligger för närvarande inte mindre än sju sådana ansökningar hos Kungl. Maj:t för prövning. Det sammanlagt yrkade

1* — *Andra kammarens protokoll 1970. Nr 6*

ersättningsbeloppet överstiger 50 000 kr., och det äldsta skadefallet är från 1963.

Det måste anses vara högst otillfredsställande att en polisman, som på grund av sin verksamhet är utsatt för betydande skaderisker, skall behandlas sämre än andra medborgare i här berört avseende.

Åberopande det anförda får jag anhålla om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för justitiedepartementet få ställa följande frågor:

1. Vill herr statsrådet upplysa kammaren om av vilken anledning ersättning för närvarande inte utgår till polisman som skadats av rymling?

2. Är herr statsrådet beredd medverka till att sådan ersättning kommer att utgå till polisman?

Denna anhållan bordlades.

§ 4

Tillkännagavs, att följande Kungl. Maj:ts propositioner överlämnats till kammaren:

nr 22, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), och nr 24, med förslag till ändring i regeeringsformen.

Dessa propositioner bordlades.

§ 5

Meddelande om enkla frågor

Meddelades, att herr talmannen tillställts två enkla frågor, nämligen av:

herr *Andersson* i Örebro (fp), till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet angående anställds för-

månsrätt för lönefordran vid konkurs, och

herr *Åsling* (cp), till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående projekterad verkstadsbyggnad för statens järnvägar.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 16.02.

In fidem
Sune K. Johansson

Onsdagen den 11 februari

Kl. 14.00

Förhandlingarna vid detta sammanträde leddes av herr förste vice talmannen.

§ 1

Justerades protokollet för den 3 innevarande februari.

§ 2

Meddelande ang. arbetsplenum onsdagen den 18 februari

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN** yttrade:

Kammarens arbetsplenum onsdagen den 18 februari, som i den preliminära planen utsatts till kl. 10.00 eller 14.00, kommer att börja kl. 14.00.

§ 3

Herr förste vice talmannen meddelade, att herr Jönsson i Malmö enligt till kammaren inkommet läkarintyg vore sjukskriven från och med den 8 innevarande februari tills vidare.

Herr Jönsson i Malmö beviljades ledighet från riksdagsgöromålen tills vidare.

§ 4

Föredrogs var för sig följande Kungl. Maj:ts å bordet vilande propositioner; och hänvisades därvid

till bevillningsutskottet propositionen

nr 22, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370); och till konstitutionsutskottet propositionen nr 24, med förslag till ändring i regeringsformen.

§ 5

Föredrogs den av herr *Oskarson* (m) vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhängan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet angående ersättning till polisman för skada vållad av rymning.

Kammaren biföll denna anhängan.

§ 6

Föredrogs bankoutskottets utlåtande nr 4, angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning.

Utskottets hemställan bifölls.

§ 7

Föredrogs vart för sig och lades till handlingarna

bankoutskottets utlåtande nr 5, angående verkställd granskning av riksdagens lönelegations verksamhet under år 1969; och

första lagutskottets utlåtande nr 1, i anledning av verkställd granskning av riksdagens ombudsmäns ämbetsförvaltning.

§ 8

Interpellation ang. distriktsveterinärorganisationen

Ordet lämnades på begäran till

Herr ÅSLING (cp), som yttrade:

Herr talman! År 1965 tillkallade dåvarande chefen för jordbruksdepartementet fem sakkunniga för att utreda veterinärverksamhetens uppgifter och organisation. Utredningen, som antagit namnet veterinärväsendeutredningen, har i april 1967 avgivit ett betänkande om slutet djursjukvård och i maj 1968 ett betänkande om veterinärmedicinsk rådgivnings- och laboratorieverksamhet.

I direktiven till utredningen framhöll jordbruksministern, att den snabba utvecklingen inom jordbruket skulle beaktas. Han noterade också att antalet sport- och sällskapsdjur snabbt ökar. Mot denna bakgrund skulle alltså bl. a. distriktsveterinärorganisationen bli föremål för utredning och översyn.

I betänkanden om den veterinärmedicinska rådgivnings- och laboratorieverksamheten framhåller utredningen distriktsveterinärernas stora betydelse som förmedlare av forsknings- och försöksresultat både till andra rådgivare inom lantbrukssektorn och till djurägarna direkt. Distriktsveterinärerna spelar också en avgörande roll när det gäller att upprätthålla det goda hälsotillståndet i djurbesättningarna, en faktor som är av utomordentlig vikt för lantbruket och vår internationellt sett höga livsmedelsstandard. Inte minst i den snabba strukturomvandling, som jordbruket för närvarande genomgår, är detta självfallet betydelsefullt.

Veterinärväsendeutredningens ställningstaganden har nu medverkat till att lantbruksnäringen själv, framför allt då genom den ekonomiska föreningsrörelsen, tagit huvudansvaret för den organiserade djurhälsokontrollen. En av förutsättningarna härför har emellertid varit att den distriktsveterinärkår, som för närvarande finns, kommer att bestå

med i stort sett oförändrade arbetsuppgifter.

Veterinärväsendeutredningen har nu hos landets länsstyrelser begärt förslag till veterinärdistriktsindelning i länen. För detta förslag från länsstyrelserna har utredningen angivit vissa vägledande principer. Distriktsveterinärens omsorger skall således i första hand vara inriktade på animalieproduktionens djur, medan insatserna vad gäller sport- och sällskapsdjur skall begränsas till en omfattning, som inte lägger hinder i vägen för den huvudsakliga uppgiften. Inom det livsmedelshygieniska området skall distriktsveterinären fullgöra vissa kompletterande insatser, närmast av karaktären allmän observationstjänst. Utredningen tänker sig den framtida veterinärorganisationen uppbyggd på grundval av i första hand veterinärstationer med minst tre tjänstgörande veterinärer med biträde av rutinpersonal.

Inom glesbygderna medför den skiserade organisationen stora svårigheter på grund av avståndsfaktorn. Här gör utredningen i sina förutsättningar ett politiskt ställningstagande när man konstaterar att organisationen i dessa bygder måste få en annan uppbyggnad och att servicenivån måste sättas lägre. För att exemplifiera detta kan jag nämna, att planerna för Jämtlands län skulle innebära att de nuvarande tolv distriktsveterinärerna reducerades till sex plus en extra distriktsveterinär. Dessa sju veterinärer skulle koncentreras till fem orter, varvid man särskilt noterar att hela landskapet Härjedalen icke inom sina gränser skulle ha någon distriktsveterinär stationerad.

Det är med betydande oro som man såväl i skogsbygder som i jordbruksbygder har noterat hur utredningens grundläggande principer kan komma att påverka den framtida distriktsveterinärorganisationen. Det är en fråga av betydelse inte enbart för lantbruket utan också för den växande skaran av sport- och sällskapsdjursägare liksom för den allmänna omsorgen om och utvecklingen av djurens miljö.

Med stöd av det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få ställa följande frågor:

1. Delar statsrådet utredningens uppfattning beträffande de vägledande principerna för uppbyggnaden av den framtida distriktsveterinärorganisationen?

2. Är statsrådet beredd att i den fortsatta behandlingen av ärendet beakta de svårigheter, särskilt för glesbygderna, som en lägre servicenivå inom veterinärorganisationen skulle medföra?

Denna anhållan bordlades.

§ 9

Meddelande om enkla frågor

Meddelades, att herr talmannen tillställts två enkla frågor, nämligen av:

herr *Eriksson* i Bäckmora (cp), till herr statsrådet och chefen för utbildningsdepartementet angående nedsättning av TV-licensen inom icke utbyggt TV 2-område, och

herr *Lothigius* (m), till herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet angående rätten att delta i s. k. värnpliktsriksdag.

§ 10

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 14.04.

In fidem

Sune K. Johansson

Torsdagen den 12 februari

Kl. 15.30

§ 1

Justerades protokollet för den 4 innevarande februari.

§ 2

Svar på fråga ang. beskattningen av makar

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet STRÄNG, som yttrade:

Herr talman! Herr Sjöholm har frågat mig om min motivering till att skattemyndigheterna inte på eget initiativ särbeskattar makar i alla de fall där skatten därigenom skulle bli lägre,

samt att skattemyndigheterna vid debitering av ränta på kvarstående skatt

inte ex officio beaktar, om andra maken har överskottsskatt som skulle eliminera räntepåföringen.

Svaret på den första frågan är främst det administrativa merarbete som uppkommer vid en obligatorisk kontroll av alla sambeskattade makars deklaringar. Begreppet frivillig särbeskattning förutsätter att den enskilde har att avgöra om särbeskattning önskas eller ej. Den lokala skattemyndigheten har i sin tur att acceptera deklarantens önskan och kan icke anses ha skyldighet att aktivt påverka makarnas ställningstagande genom den obligatoriska granskning som frågeställaren rekommenderar.

Motivet för att debitering av ränta på kvarstående skatt ex officio inte räknas av mot andra makens överskotts-

Svar på fråga ang. beskattningen av makar

skatt har även här varit det administrativa merarbete som detta skulle föranleda. Emellertid är denna fråga föremål för överväganden inom finansdepartementet.

Båda dessa frågor blir mera definitivt reglerade i ett nytt skattesystem baserat på obligatorisk särbeskattning som avses träda i kraft vid nästa årsskifte.

Vidare anförde:

Herr SJÖHOLM (fp):

Herr talman! Jag tackar finansministern för svaret. Egentligen är det två frågor jag ställt, men de är närbesläktade. Principiellt är det mycket viktigt att allmänheten får klart för sig att myndigheterna när det gäller skatten så att säga arbetar åt båda hållen, alltså inte bara är på jakt efter medborgarnas pengar utan också ser till att det belopp som betalas ut verkligen blir det rätta. Finansministern hänvisar i sitt svar till det administrativa merarbete som skulle bli följderna av en obligatorisk kontroll, men det tycker jag är ett dåligt försvar för att behålla systemet. Det vore värt en extra ansträngning att få ett bättre förhållande mellan myndigheterna och människorna i samhället. Det är ytterligt viktigt att så sker.

Man kan rimligen inte begära att alla människor skall kunna hålla författningar, kungörelser och paragrafer i huvudet, och nu gällande system för med sig att den som kan dessa saker blir gynnad, och den som inte har tillräckliga kunskaper på detta område missgynnas. Detta är dålig jämlikhet — för att nu använda ett ord som är mycket vanligt i våra dagar.

Finansministern säger vidare att det blir en ändring fr. o. m. nästa år, och det är ju en av fördelarna med särbeskattningen, men det dröjer ett år innan så sker, och många människor kommer att förlora pengar under den tiden.

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet STRÄNG:

Herr talman! Beskyllningen för ett dåligt försvar tarvar en liten kommentar.

Denna fråga har en förhistoria. Den behandlades på sin tid av skatteberedningen, som uttalade att det system som herr Sjöholm nu är ute efter, ett ex officio-förfarande, enligt beredningen skulle komma att medföra ett väsentligt merarbete i alla de fall, där man först efter omständliga utredningar kunde konstatera att särbeskattningen var ogynnsam för båda makarna gemensamt. Detta erinrade bevillningsutskottet om 1968 i anledning av en motion som gick i samma riktning som herr Sjöholms fråga. Ett praktiskt taget enhälligt bevillningsutskott — det fanns bara tre högerreservanter — delade då den uppfattning som skatteberedningen hade kommit fram till och avstyrkte därmed motionen. Sedan återkom motionen 1969 och behandlades då åter av bevillningsutskottet — med samma negativa resultat.

Jag vore den siste att underkänna sakkunskapen och erfarenheten i det riksdagsutskott som har att behandla skattefrågor. Och ärligt talat tror jag faktiskt mer på denna sakkunskaps uttalande än på herr Sjöholm — med all respekt för herr Sjöholm i övrigt.

När herr Sjöholm talar om det dåliga försvaret, har jag gärna velat tillägga detta. Han får vidga kretsen av mottagare och vända sig inte bara till mig utan även till riksdagens bevillningsutskott och naturligtvis även till riksdagens ledamöter som följt bevillningsutskottet på den här punkten.

Herr SJÖHOLM (fp):

Herr talman! Det hela gäller vilket som skall väga tyngst, att det blir merarbete för en del skattefunktionärer eller att man uppnår den fördel en ändring skulle innebära för en hel del människor. Det gäller inte bara särbeskatt-

Svar på fråga ang. rekryteringen av taxeringsnämndsordförande och kronoombud

ningen, utan denna fråga har två delar. I fråga om röntan säger finansministern att saken övervägs inom finansdepartementet, och då måste det väl ligga något förnuft bakom. Men det är det principiella som är viktigt, och jag trodde att finansministern skulle dela min uppfattning att det är värdefullt om medborgarna bibringas det intrycket att man arbetar för att i taxerings- och beskattningssystemet få fram så stor rättvisa som möjligt, även om det skulle medföra ett merarbete för myndigheterna.

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet **STRÄNG**:

Herr talman! Man gör naturligtvis en avvägning när man tar ställning till en sådan här fråga. En sådan avvägning ligger även bakom bevillningsutskottets uttalande, och den ligger även bakom riksdagens beslut.

När nu herr Sjöholm — vilket jag tyckte framgick av hans senaste inlägg — är besviken över att jag har samma uppfattning som bevillningsutskottet och riksdagens ledamöter och inte delar hans uppfattning, är det väl ändå rätt naturligt och förklarligt att jag kommit fram till den ståndpunkt jag intar.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 3

Svar på fråga ang. rekryteringen av taxeringsnämndsordförande och kronoombud

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet **STRÄNG**, som yttrade:

Herr talman! Herr Sjöholm har frågat mig om jag vidtagit någon särskild åtgärd för att förbättra rekryteringen av taxeringsnämndsordförande och kronoombud.

Till svar får jag erinra om att ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd förordnas av länsstyrelserna och att det i första hand är dessa, som har att vidtaga erforderliga åtgärder i fråga om rekryteringen. Under de senaste två å tre åren har länsstyrelserna anordnat särskilda kurser för personer lämpade att åtaga sig uppdrag som ordförande eller kronoombud och för nyutsedda sådana funktionärer. Medel har anvisats för alla de kurser av nu ifrågavarande slag, som länsstyrelserna ansett behövliga. Vidare har medel ställts till förfogande för utarbetande inom riksskattenämnden av särskilt kursmaterial för dessa kurser. Enligt vad jag erfarit har dessa åtgärder bidragit till att förbättra rekryteringen.

Jag vill också framhålla att uppräkningsfunktionärer sker årligen. För de senaste tre åren har uppräknings skett med ca 23 procent. Om kompensation för materialökning frånräknas är uppräknings ca 16 procent.

Vidare anförde

Herr **SJÖHOLM** (fp):

Herr talman! Jag återkommer; jag tillhör ju de flitigare frågarna, men om man tillhör oppositionen är det enda sättet att få veta något.

Finansministern säger nu att det har blivit en förbättrad rekrytering. Jag undrar om man verkligen kan säga det. Det var betydligt lättare förr. När jag själv började som taxeringsnämndsordförande, minns jag att så gott som alla rådmän, stadsfiskaler, landsfiskaler och stadsfogdar tjänstgjorde som sådana. Jag tror knappast att man numera kan hitta någon av denna kategori som taxeringsnämndsordförande. Det är en ödets ironi att folk inte åtar sig dessa uppdrag på grund av marginalskatterna. Det lönar sig inte för dem.

Detta är en viktig fråga inte bara ur fiskalisk synpunkt utan ur rättvisesyn-

Svar på fråga ang. deklarationsblanketternas utformning

punkt. Frågan är dubbelsidig. Dels gäller det att möta det tilltagande skattefusket. Det uppges att detta årligen uppgår till mellan 2 och 6 miljarder kronor. Det är klart att ju sämre kvaliteten är på taxeringsfunktionärerna desto lättare går det att fuska, och skattefuskarerna är som bekant ganska kunniga och fiffiga.

Jag sade att frågan var dubbelsidig. Det andra skälet är att det finns många människor som deklarerar en för hög inkomst och som inte kan skattereglerna tillräckligt. Det är lika viktigt att taxeringsnämnderna vidtar ändringar i taxeringarna härvidlag för att få fram det rätta beloppet. Detta förutsätter naturligtvis att det finns ett tillräckligt stort antal goda och kunniga taxeringsfunktionärer. Jag betvivlar att så är fallet. Man ser många exempel på att bristerna är ganska allvarliga.

Skatteprogressionen är naturligtvis på gott och ont, och i det här fallet är den verkligen av ondo.

Sedan är det en annan sak att det vore bättre att avskaffa taxeringsnämnderna och i stället införa en tjänstemannataxering, men det är en annan historia.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 4**Svar på fråga ang. deklarationsblanketternas utformning**

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet STRÅNG, som yttrade:

Herr talman! Herr Enskog har frågat mig om jag vill medverka till att deklarationsblanketterna nästa år förses med en kort sammanfattande rubrik längst upp intill numret på blanketten, så att man lätt kan se vad blanketten skall användas till och vem den är avsedd för.

Jag är enig med frågeställaren om att deklarationsblanketter bör vara lätt identifierbara med hänsyn till det ändamål de är avsedda för. Finns det fog för att detta understryks på ett mera framträdande sätt, föreställer jag mig att de för blanketternas utformning närmast ansvariga uppmärksammar detta. Jag tror inte att finansministern i praktiken kan personligen handha arbetet med detaljutformningen av blankettmaterialet. Om frågeställaren har några konkreta ändringsförslag, är det lämpligt att framföra dem direkt till riksskatte-nämnden.

Vidare anförde

Herr LARSSON i Umeå (fp):

Herr talman! Herr Enskog är tyvärr förhindrad att ta emot finansministerns svar, och jag ber att å hans vägnar få tacka för svaret.

Vad herr Enskog var ute efter var närmast att det skulle bli litet enklare att hitta i den flora av deklarationsblanketter som vi har. Han ställde därför frågan om det inte borde finnas en rubrik närmast under numret på blanketten som angav vad denna skulle användas till.

Finansministern har tydligen också uppfattningen att deklarationsblanketterna bör förenklas så mycket som möjligt, men han anser att man skall vända sig direkt till riksskatte-nämnden. Finansministern delar alltså herr Enskogs åsikt att något bör göras dels för att förenkla för dem som skall söka bland blanketterna, dels kanske för att spara en hel del blanketter, som otvivelaktigt nu går till spillo därför att folk plockar i högarna för att alltid hitta någon som är riktig. Jag tror att om finansministern gav riksskatte-nämnden ett råd på vägen, skulle det väga betydligt tyngre och ge ett bättre resultat än en enskild riksdagsmans begäran.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 5

Svar på fråga ang. en översyn av lagen om kollektivavtal

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för inrikesdepartementet, herr statsrådet **HOLMQVIST**, som yttrade:

Herr talman! Herr Fridolfsson i Stockholm har frågat chefen för justitiedepartementet om han anser det vara aktuellt med en översyn av 1928 års lag om kollektivavtal i vad gäller åtgärder vid arbetskonflikt. Enligt fastställd ärendefördelning ankommer det på mig att besvara frågan.

Kollektivavtalslagen bygger på två viktiga grundsatser: dels att det råder avtalsfrihet mellan parterna på arbetsmarknaden, dels att part har rätt att tillgripa stridsåtgärder för att hävda sina ståndpunkter i förhandlingar om avtal. Med dessa utgångspunkter ger lagen regler om bl. a. rättsverkningar av ingångna kollektivavtal. Till rättsverkningarna hör ovillkorligt förbud för part att vidta stridsåtgärd på grund av tvist om avtalets innebörd eller för att åstadkomma ändring i avtalet. Vidare innehåller lagen bestämmelser om rättsföljderna av åsidosättande av bestämmelser i lagen eller i gällande kollektivavtal, bl. a. brott mot fredsplikt. Påföljden för brott mot kollektivavtal eller kollektivavtalslagen är i första hand skadestånd.

Det är inte uteslutet att det kan finnas behov att se över vissa enskildheter i kollektivavtalslagen eller i annan arbetsrättslig lagstiftning. Härvidlag måste det största avseende fästas vid önskemål hos arbetsmarknadens egna organisationer. För närvarande föreligger dock inte någon framställning om reformer på det aktuella området.

Vidare anförde:

Herr **FRIDOLFSSON** i Stockholm (m):

Herr talman! Jag tackar inrikesministern för svaret.

Frågan om arbetsfred på arbetsmark-

naden kan väl i dagens läge betecknas som ytterst aktuell. Den utgör ett allvarligt spörsmål som berör arbetstagarer, arbetsgivare och samhället i stort. Under senare tid har allas vår uppmärksamhet varit riktad på en tilltagande oro på arbetsmarknaden. Vilda strejker har smittat av sig på olika håll inom näringslivet.

I detta land har vi vissa stadgade spelregler för arbetsmarknaden, och bl. a. dessa har givit oss en långvarig arbetsfred. Så helt plötsligt i en inflammerad situation förefaller detta system börja raseras. Jag är medveten om att ingen ansvarig fackföreningsman försvarar vilda strejker; tvärtom fördömer man dessa och hävdar att metoden är förkastlig. De enda som kan ha någon glädje av en splittrad fackföreningsrörelse är politiska extremister på vänsterkanten.

För att komma till rätta med den oro som avspeglar sig i olagliga strejker har naturligtvis först och främst arbetsmarknadens parter en stor och viktig uppgift. Men situationen är så allvarlig att man enligt min mening bör överväga alla tänkbara åtgärder för att åstadkomma en ändring, och detta var anledningen till att jag ställde frågan till statsrådet om kollektivavtalslagen.

Statsrådet svarar nu att det inte är aktuellt med någon översyn — ingen har framställt önskemål därom. Men det finns ju en bindning mellan ingångna avtal. Vore det inte med tanke på den senaste tidens händelser aktuellt att ta upp denna fråga? Jag finner statsrådets svar undanliggande. Om man betänker vilken fantastisk expansion som förekommit inom näringslivet under efterkrigstiden vore det väl ganska naturligt att man såg över en 42 år gammal lag och gjorde vissa justeringar så att den bättre passade dagens industrialiserade samhälle.

Frågan gäller inte, herr talman, om en arbetstagarer skall ha en eller två kronor mer per timme eller om arbetsmiljön skall förbättras — det förekommer säkert fall då dessa krav är berätt-

Svar på fråga ang. en översyn av lagen om kollektivavtal

ligade — utan den gäller om ett ingånget avtal skall hållas under den i avtalet stipulerade tiden. Skall de avtalslutande parterna vara skyldiga att respektera ingångna avtal? Det var detta frågan gällde, herr inrikesminister.

Chefen för inrikesdepartementet, herr statsrådet **HOLMQVIST**:

Herr talman! Jag tycker nog att herr Fridolfsson i Stockholm gör en uttolkning av sin egen fråga. Som jag läser den tycker jag att den hänger i luften. Han frågar om det är aktuellt att se över lagstiftningen på detta område. Jag vet inte vad herr Fridolfsson egentligen menar. Om herr Fridolfsson inte är nöjd med det svar som jag har givit borde han ha preciserat sin fråga. Jag har talat om vad lagen innehåller. Herr Fridolfsson slår in öppna portar när han säger att det förhållandet att en lag har 40 år på nacken gör att den bör revideras.

Jag har sagt i svaret att i den mån arbetsmarknadens parter framställer preciserade önskemål om reformer är regeringen beredd att tillmötesgå dem. Menar herr Fridolfsson att jag i dag skulle ha givit beskedet att regeringen skulle ta ett initiativ? I så fall borde han också ha talat om i vilket avseende han önskade en revision.

Herr **FRIDOLFSSON** i Stockholm (m):

Herr talman! Det är väl ändå så, herr inrikesminister, att regeringen kan vidtaga åtgärder utan direkt påstötning. Man sitter väl inte i kanslihuset och väntar på direktiv om vad som skall göras utan borde kunna vidta åtgärder på egen hand.

Jag underströk i mitt första inlägg att arbetsmarknadsparternas främsta uppgift är att åstadkomma ett sådant klimat att vilda strejker inte uppstår. Vissa lagar och regler gäller emellertid på detta område, och det finns lagstaddanden om avtalen. Statsminister Palme

tog upp denna fråga under remissdebatten och uttryckte sig därvid på följande sätt:

»Men en lag är ju ingenting annat än ett uttryck för ett slags ömsesidig hänsyn och för solidaritet mellan medborgarna. En samhällsgemenskap bygger på — och måste bygga på — att man kan räkna med att ett handslag är ett handslag, ett avtal ett avtal, en lag en lag. Förtroendet för att detta gäller innebär för det stora flertalet människor en avgörande trygghetskänsla. Det skulle få förödande konsekvenser för samhörigheten inom en nation om denna trygghet skulle svikta. Därför är det otänkbart för regeringen att genom sitt bifall ge ett slags offentlig sanktion till överträdelser av lagen. Det vore att svika sina förpliktelser inför medborgarna.»

Jag slår väl inte in några öppna dörrar genom att hänvisa till gällande lag, som för övrigt icke respekteras. Det gäller ju ett av dagens mest brännande inrikespolitiska problem, och jag tycker inrikesministern borde tackla frågan.

Chefen för inrikesdepartementet, herr statsrådet **HOLMQVIST**:

Herr talman! Det har mycket riktigt pågått en livlig debatt om kollektivavtalens roll, och det har därvid också uttalats önskemål om förändringar. Jag har emellertid större respekt för de personer som har ett klart syfte med sina uttalanden än för herr Fridolfsson som agerar utan att ha klart för sig vart han vill komma.

Den lagstiftning som riksdagen genomfört på detta område avser ju att reglera förhållandet mellan arbetsmarknadsparterna. Om lagen inte tillgodoser detta syfte, ankommer det naturligtvis på parterna själva att pröva huruvida en åtgärd står i överensstämmelse med gällande lagstiftning eller ej. Herr Fridolfsson önskar att jag eller någon annan instans skulle ha som uppgift att övervaka att parterna i varje läge ut-

Svar på fråga ang. utflyttningen från Norrbotten

nyttjar de möjligheter lagen ger dem. Det är emellertid uppenbart att det måste ankomma på dem själva att avgöra om de skall åberopa lagstiftningen för att vinna stöd för sin uppfattning i en fråga. Det torde därför vara opåkallat för mig eller någon annan instans att göra en deklARATION som går längre än den jag gjort i detta avseende.

Herr FRIDOLFSSON i Stockholm (m):

Herr talman! Inrikesministern vill ha besked om vart jag vill komma med min fråga. Min uppfattning är att en översyn av kollektivavtalslagen borde ske. En uppgörelse mellan arbetsmarknadens parter som nås vid förhandlingsbordet och som parterna är nöjda med — eller lika missnöjda med, såsom det brukar heta på avtalsspråket — är något som skall gälla under den i avtalet stipulerade tiden. För detta ändamål finns också en bestämmelse införd i kollektivavtalslagen. Vad jag syftar på är att lagen nu inte fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Låt mig dra en parallell. En arbetsgivare är inte belåten med ett ingånget avtal, han läser verkstadsportarna och svarar de anställda när de kommer till sitt arbete och inte släpps in: jag finner inte vårt avtal acceptabelt och därför lägger jag ned verksamheten. Det vore en direkt parallell till det vi nu upplever på vissa håll inom näringslivet.

Chefen för inrikesdepartementet, herr statsrådet HOLMQVIST:

Herr talman! Jag har en känsla av att herr Fridolfsson vill dra ut på den här debatten. Vad jag redan har pekat på och bara kan upprepa är att den part som så att säga skulle känna sig kränkt har tydligen hittills inte funnit anledning att åberopa lagstiftningen i det avseende som herr Fridolfsson vill. Herr Fridolfsson skulle ha gått fram mera med hårdhandskarna än vad företagen

har funnit anledning att göra, men det må ju vara herr Fridolfssons egen uppfattning. Jag har svarat att jag anser att det bör ankomma på arbetsmarknadens parter att uttala ett intresse av att det görs en revision, och jag har sagt att vi då också är beredda att gå dem till mötes.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 6

Svar på fråga ang. utflyttningen från Norrbotten

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för inrikesdepartementet, herr statsrådet HOLMQVIST, som yttrade:

Herr talman! Fru Marklund har frågat om jag delar AMS-chefens mening att utflyttningen från Norrbotten måste fortsätta och om den överensstämmer med regeringens syn på närings- och lokaliseringspolitikens utformning.

I 1969 års statsverksproposition behandlades länsplaneringen 1967. Den målsättning, som därvid redovisades från länsstyrelsen/planeringsrådet i Norrbottens län, innebar en i stort sett oförändrad befolkningsnivå för länet. Detta förutsätter samma nettoutflyttning som i början på 1960-talet. Dåvarande chefen för inrikesdepartementet uttalade för sin del att olika län inte kan garanteras en sådan sysselsättning att ingen nettoutflyttning skulle behöva ske från länen. Riksdagen hade ingen erinran mot denna uppfattning.

Det av fru Marklund åberopade uttalandet gick ut på att när det finns arbetslösa måste arbetsmarknadsmyndigheterna försöka skaffa dem sysselsättning. Kan de inte beredas arbete i länet, får sådant sökas på annat håll. Jag kan inte finna att en sådan uppfattning strider mot regionalpolitikens utformning.

Svar på fråga ang. utflyttningen från Norrbotten

Vidare anförde:

Fru MARKLUND (vpk):

Herr talman! Jag ber att få tacka inrikesministern för svaret. Inrikesministern och jag har tidigare dryftat Norrbottensfrågor, och att jag nu har aktualiserat dem igen beror på att jag lyssnade till generaldirektör Bertil Olsson i arbetsmarknadsstyrelsen, när han i ett telefonväktarprogram i regionalradion lämnade ett besked som jag tycker rimmar dåligt med de allvarliga målsättningar för länets framtid som ansvariga på länsnivå har dragit upp och som statsrådet också hänvisar till. Jag tänker då inte på BD 80 utan på den lokaliseringpolitiska målsättning som länsstyrelsen och planeringsrådet har gjort upp. Det är att märka att Norrbotten redan nu befolkningsmässigt ligger under den målsättningen, enligt uppgift med omkring tusen människor. Mot den bakgrunden är det väl inte underligt om man reagerar mot talet om att utflyttningen måste fortsätta under hela 1970-talet.

Det är säkert ingen nyhet för statsrådet att opinionen i Norrbotten nu starkare än någonsin kräver alternativ till de rörlighetsstimulerande åtgärderna. Ändå talar alltså arbetsmarknadsstyrelsens chef om att det är billigare med en hög rörlighet hos arbetskraften än att investera i företag. Statsrådet finner inte heller att en sådan uppfattning strider mot regionalpolitikens utformning. I så fall måste det ju stå alldeles klart att det nu är dags för en helt ny regionalpolitik, och den saken får vi tillfälle att återkomma till vid en senare motionsbehandling.

På tal om rörlighet så har jag tidigare haft anledning att undra över varför det alltid bara skall gälla rörlighet i en riktning och varför det alltid bara skall gälla människor. Kan det inte också bli fråga om rörlighet för företagen? Jag skulle också vilja veta vad det är för sorts beräkningar som ligger till grund

när man påstår att det är billigare att flytta människor än företag. Det kan knappast vara allmänt samhällsekonomiska. Snarare rör det sig väl om ett rent otroligt tillmötesgående mot företagen, som på det här sättet bekvämt får den arbetskraft de behöver till platser som de bestämmer, medan hela landsändar drabbas av ett långsamt borttynande.

Nej, det är alldeles uppenbart att det behövs en ny regionpolitik, en regionalpolitisk styrning av företagsetableringarna — en sak som vi har aktualiserat under den allmänna motionstiden och som centerledaren under de senaste dagarna har anslutit sig till.

Chefen för inrikesdepartementet, herr statsrådet **HOLMQVIST:**

Herr talman! Jag kan förstå att fru Marklund kanske inte är nöjd med Bertil Olssons presentation av detta problem. Jag träffade honom dagen efter det att han hade varit med i telefonväktarprogrammet, och jag kan glädja fru Marklund med att han då bar ett grönt märke i rockslaget där det stod: »Vi flytt' inte.» Det var norrlänningarnas protest. Han deltog alltså själv i viss mån i denna kampanj.

Jag tror inte att man hos honom eller hos någon annan i arbetsmarknadsstyrelsen skall spåra en vilja att för flyttningens egen skull flytta på människor mot deras vilja. Men vi får aldrig glömma bort att det är väsentligt att människor kan få sysselsättning och själva förtjäna brödfödan. Vi kan ha arbetslöshetsförsäkringar och annat som griper in, men det är ändå mycket väsentligt att människorna kan få arbete. I det sammanhanget skall vi eftersträva att skapa allt fler arbetstillfällen i skogslänen, självfallet också i Norrbotten. Det får emellertid inte betyda att vi påstår att det är fel att arbetskraften också kan flytta på sig. Detta måste vi ha med i bilden i framtiden; vi får som

Svar på fråga ang. lagstiftning mot ekonomiskt förtal

sagt tillfälle återkomma till dessa frågor längre fram.

Fru **MARKLUND** (vpk):

Herr talman: Protestmärken är nog bra, och jag skall inte anmärka på att den skånske inrikesministern inte kan norrländska. Det heter: »Vi flytt' int'». Det räcker i alla fall inte i det svåra läge som vi har uppe i vårt län.

Visst är det väsentligt att människor får sysselsättning — det säger ju vi också — men varför kan de inte få sysselsättningen i sitt eget hemlän? Vi skall eftersträva fler arbetstillfällen, säger statsrådet. Ja, det är bra, men då måste ju människorna finnas kvar där så att de kan ta de arbetstillfällena. Statsrådet säger också att det är inte orätt att flytta. Javisst, men varför kan man inte också flytta norrut?

Härmed var överläggningen slutad.

§ 7

Svar på fråga ang. lagstiftning mot ekonomiskt förtal

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för justitiedepartementet, herr statsrådet **GELJER**, som yttrade:

Herr talman! Herr Clarkson har frågat mig om jag avser att förelägga riksdagen förslag till lagstiftning mot ekonomiskt förtal.

Ett spridande av oriktiga eller ogrundade uppgifter om en persons yrkesutövning eller ekonomiska förhållanden torde ibland kunna bedömas som ärekränkingsbrott. Ingripande mot vissa former av ekonomiskt förtal från en näringsidkare mot en annan blir möjlig, om den lagstiftning angående otillbörlig marknadsföring genomförs som regeringen för en tid sedan föreslog i en lagrådsremiss. I denna framhöll jag, att ekonomiskt förtal kan förekomma i många andra situationer än dem på

vilka den föreslagna lagstiftningen är tillämplig samt att frågan om införande av allmänna bestämmelser om ekonomiskt förtal fick tas upp i annat sammanhang.

Det rör sig här om en lagstiftningsfråga av svårbedömd art. Mot envars i och för sig berättigade intresse att inte drabbas av ekonomisk skada genom oriktiga eller ogrundade uppgifter står intresset att inte begränsa yttrande- och tryckfriheten bl. a. till men för en fri debatt i konsumentupplysningsfrågor. Jag är för dagen inte beredd att ta ställning till om allmänna bestämmelser om ekonomiskt förtal bör införas.

Vidare anförde

Herr **CLARKSON** (m):

Herr talman! Jag tackar statsrådet Geijer för svaret på min fråga. Frågans formulering innebar ju inget krav på en lagstiftning, och den var också sådan att statsrådet hade kunnat besvara frågan mycket kortfattat. Jag tackar emellertid för att svaret var mer fullständigt än jag hade hoppats.

Det är sant att man skall vara mycket försiktig med att röra vid det fria ordet och tryckfriheten. Men det finns också hos svenska folket en klar känsla för rättstrygghet. Enskilda personer har trygghet mot förtal, men juridiska personer — företag, stora eller små — har det inte så som tryckfrihetsförordningen nu är utformad. Den lagstiftning som statsrådet säger skall komma angående otillbörlig marknadsföring är i de avsenden som jag här försökt rikta ljuset på otillräcklig, och det medger ju statsrådet också. Man har från flera håll krävt att någonting skulle göras inom detta område. Konsumentupplysningskommittén tyckte att det var angeläget att snarast bringa frågan till en positiv lösning, opinionsnämnden, som företagen i dag kan vända sig till när de utsätts för ekonomiskt förtal i tidningspressen, är i och för sig ett otillräckligt organ.

Svar på fråga ang. utnyttjandet av minderåriga i utrikespolitisk agitation

Med den hållning som statsrådet nu intar i frågan, får man hoppas att utvecklingen inom detta område i vår fria press inte blir av sådan art och omfattning, att statsrådet tycker det ger skäl nog att ta upp ämnet på nytt till en mera konkret behandling.

Jag ber än en gång att få tacka för svaret.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 8**Svar på fråga ang. utnyttjandet av minderåriga i utrikespolitisk agitation**

Ordet lämnades på begäran till

Statsrådet fru **ODHNOFF**, som ytt-
rade:

Herr talman! Herr Wachtmeister har frågat vilka åtgärder jag avser att vidta för att förhindra att minderåriga barn utnyttjas som argument i den utrikespolitiska agitationen.

I den offentliga debatten kan barn och deras förhållanden vara tungt vägande argument i olika avseenden. Åtgärder för att förhindra en sådan argumentation kan självfallet komma i fråga endast om därvid skulle förekomma något som strider mot lag eller annan författning. Om t. ex. ett barns direkta medverkan i ett framträdande innebär risk för barnets hälsa, ankommer det enligt barnavårdslagen på barnavårdsnämnden att vidta de åtgärder som erfordras.

Vidare anförde:

Herr **WACHTMEISTER** (m):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet fru Odhnoff för svaret.

Jag antar att det för statsrådet är lika uppenbart som för alla andra att den episod som motiverat frågan är den, när för någon tid sedan en tolv års flicka användes som tillhygge i Vietnamdebatten. Ätminstone i ett av de

fall där hon användes, nämligen inför Stockholmsstudenterna, skedde det under omständigheter som klart stred mot gällande bestämmelser. Vi måste väl alla gripas av beklämning inför det faktiska öde som drabbat den stackars flickan i hennes hemland, precis som vi känner det djupaste medlidande också med eventuellt efterlevande till de många tusen av hennes landsmän som i Hué dödades av den kommunistiska diktaturen i Nordvietnam, den svenska regeringens speciella skötebarn. Skillnaden mellan de båda dåden skulle väl vara, om vi bortser från antalet dödade, att det i Song My förövades av representanter för en makt, av vilken vi haft anledning förvänta bättre, medan det i Hué däremot utfördes så mycket grundligare, så att där knappast några överlevande fanns.

Man grips av olust inför en sådan iskall cynism och total avsaknad av omdöme som demonstrerats av arrangörerna av dessa möten. Men omdömeslösheten hos FNL-kommittén, med eller utan statsministeraspiranter i spetsen, är ju tyvärr inget nytt.

Av statsrådets svar framgår att barnavårdsnämnden här bort ingripa. Man får väl anta att det uteblivna ingripandet berodde på att man inte förrän för sent kände till spektaklet, som för övrigt inte bara stred mot barnavårdslagen utan också mot arbetarskyddslagen.

Min fråga gällde emellertid vilka åtgärder statsrådet avsåg vidta för att förhindra utnyttjandet av minderåriga som slagträ i agitationen, när nu de bestämmelser vi har inte räcker till. På den frågan har jag inte fått något svar, men jag tror faktiskt inte att man kan lasta statsrådet för det, ty mot folk som visat så dåligt omdöme som FNL-kommittén hjälper väl knappast upplysning.

Jag tackar statsrådet för svaret. Jag förstår att det inte finns mycket att göra, och jag beklagar det.

Svar på fråga ang. utnyttjandet av minderåriga i utrikespolitisk agitation

Statsrådet fru ODHNOFF:

Herr talman! Att användandet av barn som argument i den utrikespolitiska agitationen upprör herr Wachtmeister förstår vi redan av frågan. Jag är glad att vi nu av hans replik också har fått klargjort att barn som objekt för den utrikespolitiska aggressionen inte lämnar herr Wachtmeister helt oberörd.

När herr Wachtmeister efterlyser åtgärder i sin fråga, som nu har blivit något mera preciserad, får vi inte glömma att den viktigaste åtgärd som vi kan vidta är att verka för att de krigshandlingar upphör och framgent förhindras som ju drabbar inte minst barnen. Detta kan vi åstadkomma endast genom ett fortsatt arbete för fred och nedrustning.

Vi får inte bara generalisera utifrån erfarenheter av barn som har vuxit upp under fredliga förhållanden i vår omgivning, i vårt eget land, i vår egen kulturkrets. När det gäller barn som vuxit upp under fundamentalt annorlunda förhållanden och som har genomlevat de grymmaste och mest barbariska krigshandlingar, måste bedömningen göras mot bakgrunden av dessa barns erfarenheter. Att berätta om sådana hemska upplevelser tror jag aldrig kan jämföras med upplevelsen som sådan. Jag vill inte utesluta möjligheten att det kan ligga ett värde i att få möta västerlandet när det visar positivt deltagande och är berett att stödja, eftersom dessa barns erfarenhet av vår civilisation hittills begränsats till maskingevärssalvor och napalm.

Vad gäller det enskilda fall som herr Wachtmeister tar upp vet han att jag är förhindrad att i riksdagen diskutera sådana frågor. Jag kan bara hänvisa till att saken i enlighet med barnavårdslagens bestämmelser har varit föremål för behandling hos barnavårdsnämnden i Stockholm.

Herr WACHTMEISTER (m):

Herr talman! Jag måste konstatera att fru Odhnoff mycket skickligt fortfarande låter bli att svara på min direkta fråga vad statsrådet avser att vidta för åtgärder för att vi skall slippa sådana här bedrövligheter i fortsättningen.

Att berätta om denna upplevelse kan för den stackars flickan inte vara till hennes fördel. Framstående psykiatriker har yttrat sig om den saken och sagt att för vuxna människor det möjligen kan medföra en lättnad men att det för barn i den åldern nog kan ifrågasättas om det inte är direkt skadligt.

Jag antar att fru Odhnoff har varit i precis samma läge som jag många gånger, att när tröttheten kommer över oss, när bekymren hopar sig, vill vi dra oss tillbaka och gråta ut någonstans. Vi vet väl båda två att det lättar. Men en sådan lättnad vill vi inte ge uttryck åt inför ett auditorium. Det är det iskallt cyniska utnyttjandet av denna flicka inför en större församling som gör det hela så obehagligt. Det kommer inte att förkorta kriget i Vietnam med en enda dag utan är bara ett sätt för den notoriskt omdömeslösa FNL-kommittén att begagna henne för sina syften. Det är det som jag beklagar.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 9

Föredrogs den av herr *Asling* (cp) vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående distriktsveterinärorganisationen.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 10

Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 58, till Nordiska rådets svenska

delegation angående ändring i reglementet för delegationen.

§ 11

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:ts proposition nr 19, med förslag till lag om befrielse för utländsk konsul från skyldighet att avlägga vittnesmål m. m., överlämnats till kammaren.

Denna proposition bordlades.

§ 12

Meddelande om enkla frågor

Meddelades, att herr talmannen tillställts fem enkla frågor, nämligen av:

herr *Elmstedt* (cp), till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående väntlokaler för resande med landsvägsbuss,

herr *Hedin* (m), till hans excellens

herr statsministern angående ekonomiska garantier till yrkesfisket,

herr *Börjesson* i Falköping (cp), till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet angående ordningen för utseende av offentlig försvarare,

herr *Wennerfors* (m), till herr statsrådet och chefen för utbildningsdepartementet angående informationen till grundskolans personal om den nya läroplanen, och

herr *Wennerfors* (m), till herr statsrådet och chefen för utbildningsdepartementet angående tidpunkten för framläggande av proposition beträffande mellanskolans ledning.

§ 13

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 16.16.

In fidem
Sune K. Johansson

Fredagen den 13 februari

Kl. 14.00

§ 1

Justerades protokollet för den 5 innevarande februari.

§ 2

Föredrogs och hänvisades till lagutskott Kungl. Maj:ts å bordet vilande proposition nr 19, med förslag till lag om befrielse för utländsk konsul från skyldighet att avlägga vittnesmål m. m.

§ 3

Till bordläggning anmäldes konstitutionsutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av motioner angående valbarhet till byggnads- och fastighetsnämnder,

nr 2, i anledning av motion om riksdagens sammanträdesort,

nr 3, i anledning av motion om förbud att tala från manuskript i riksdagen,

nr 4, i anledning av motion om upphävande av regeringsformens stadgande om domares oavsättlighet m. m.,

nr 5, i anledning av proposition med förslag till lag om upplösning av Gotlands läns landstingskommun m. m., och

nr 6, i anledning av proposition med förslag till ändring i tryckfrihetsförordningen;

statsutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1970/71 för kungl. hov- och slottsstaterna,

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1970/71 till oförutsedda utgifter,

nr 15, i anledning av vissa i stats-

verkspropositionen behandlade för flera huvudtitlar gemensamma frågor,

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om rörlig kredit i riksgäldskontoret för myndigheter som bedriver uppdragsverksamhet,

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1970/71,

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående beredskapsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1970/71,

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1970/71 till avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster,

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om inrättande av en fond för beredskapslagring,

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70, i vad avser justitiedepartementets verksamhetsområde, jämte motioner,

nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70 i vad avser försvarsdepartementets verksamhetsområde,

nr 23, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70 i vad avser socialdepartementets verksamhetsområde,

nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på till-

läggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70 i vad avser finansdepartementets verksamhetsområde,

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70 i vad avser utbildningsdepartementets verksamhetsområde,

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70 i vad avser handelsdepartementets verksamhetsområde,

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70, i vad avser inrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte motioner, och

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70 i vad avser civildepartementets verksamhetsområde;

bevillningsutskottets betänkande nr 4, med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, såvitt propositionen angår det promilletal, varmed skogsvårdsavgiften skall utgå för år 1970;

bankoutskottets utlåtanden:

nr 6, i anledning av proposition med förslag till lag om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteks-föreningar, m. m., jämte motioner,

nr 7, i anledning av motioner om ett värdefast statligt obligationslån,

nr 8, i anledning av motion om inrättande av en riksdagens informations-tjänst, och

nr 9, i anledning av motioner om ökad service åt riksdagens ledamöter; samt

jordbruksutskottets utlåtande nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70, såvitt propositionen avser jordbruksärenden.

§ 4

Meddelande om enkla frågor

Meddelades, att herr talmannen tillställt tre enkla frågor, nämligen av:

fru *Kristensson* (m), till herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet angående kvinnlig personals befälsrätt inom krigsmakten,

fru *Nettelbrandt* (fp), till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående offentlig redovisning av material rörande den aviserade skatte-reformen, och

fru *Anér* (fp), till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet angående det ekonomiska stödet till flyktingar som beviljas asyl i Sverige.

§ 5

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 14.01.

In fidem
Sune K. Johansson